

zmateční stížnosti státního zastupitelství proti sprostující části rozsudku důvody zmatečnosti dle čis. 5 a 9 a) Šu 281 tr. ř.; rozsudek jest neúplným dle čis. 5 Šu 281 tr. ř., poněvadž soud při zjišťování skutkového děje neuvažil, že obžalovaný neprokázal, že správy, o nichž tvrdil, že je citoval z novin, byly skutečně v některých novinách uveřejněny, a dále, že se obžalovaný při svém prvním výsledku takovým způsobem nehájil a o novinářských zprávách se vůbec nezminil, takže není vyloučeno, že dodatečné jeho tvrzení, přednesené teprve při hlavním přelíčení, jest pouhou výmluvou. Kdyby byl soud k oběma okolnostem přihlížel, byl by snad ve směru skutkovém dospěl k jinému přesvědčení, než je obsaženo v rozsudku. Také po věcné stránce (čis. 9 a) Šu 281 tr. ř.) jest rozsudek pochybeným, poněvadž vylučuje subjektivní vinu obžalovaného poukazem na právní omyl a vykládá při tom nesprávně zákon v ustanovení §§ 490 a 491 tr. zák. I kdyby byl obžalovaný čerpal své zprávy skutečně z novin, zůstal by přes to za své výroky zodpovědným, pokud neprokázal jejich pravdivost. Neboť soud přehlíží, že obžalovaný pronesl závadné výroky veřejně a že by byl podle §§ 490 a 491 tr. zák. beztrestným (pro přestupky §§ 488 a 491 tr. zák.) jen tehdy, kdyby byl prokázal pravdivost svého tvrzení; pouhá domněnka pravdy zde nikterak nestačí. Z těchto důvodů bylo vyhověti odůvodněné zmateční stížnosti a uznati, jak shora uvedeno.

Čís. 1590.

Souběh zločinu podle Šu 93 tr. zák. se zločinem dle Šu 132 tr. zák. Ani rychlé pomínutí omezování svobody nevylučuje trestnosti ve smyslu Šu 93 tr. zák., doplnila-li intenzita omezování újmu na právu volného pohybu; po stránce subjektivní vyžaduje se toliko, by si byl pachatel při svém úmyslném počínání vědom předsevzatého omezování osobní svobody a jeho bezprávnosti.

Nezletilá nevlastní dcera jest svěřena doзору a výchově svého nevlastního otce, s nímž žije ve společné domácnosti. Svedení ke smilstvu je dokonaným, jestliže svedená trpěla smilný čin; byl-li smilný útok odražen, jedná se o pokus. Prostředkem ku svedení může býti i použité násilí.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1924, Kr I 830/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 12. listopadu 1923, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločiny podle §§ 93 a 132 tr. zák. a přestupkem podle Šu 411 tr. zák., zrušil napadený rozsudek, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem dokonaného svedení ke smilstvu podle Šu 132 tr. zák. a uznal ho vinným zločinem nedokonaného svedení ke smilstvu podle §§ 8, 132 tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 29. června 1923 v úmyslu, aby nevlastní dceru Cecilii, osobu svěřenou jeho dohledu a výchově, k vykonání a dopuštění smilného činu přiměl, čině jí násilí a slibuje jí vše možné, předsevzal čin, vedoucí ke skutečnému vykonání jím zamýšleného zlo-

činu, při čemž zločin jen náhodou nebyl dokonán. Jinak zmateční stížnost zamítl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Pokud jde o výrok, odsuzující obžalovaného pro zločin podle Šu 93 tr. zák., dovolává se stížnost důvodů zmatečnosti čís. 5 a 9 a) Šu 281 tr. ř. Namítá, že se nalézací soud omezil pouze na zjištění, že obžalovaný překážel své dceři Cecilii v užívání osobní svobody »třeba jenom krátký čas«, nezjistiv, jak dlouho ono omezování trvalo. Nalézací soud měl prý kromě toho zjistiti i intenzitu omezování a uvést důvody pro to. Stížnost je bezdůvodna. V zásadě je sice správně, že omezení osobní svobody nesmí trvati jen dobu tak krátkou, že by omezení to pro své rychlé pominutí nebylo jako takové ani pocíťováno. Na druhé straně nevylučuje však použití zákona ani rychlé pominutí omezování, stalo-li se toto způsobem intenzivnějším, jestli totiž intenzita obmezování doplnila újmu na právu volného pohybu, jaká z doby samé o sobě nevychází. Ze skutkového děje, nalézacím soudem zjištěného, nevychází však, že útočení obžalovaného trvalo jen tak zcela okamžitě, že omezování svobody jako takové nebylo ani pocíťováno. Zápas napadené s obžalovaným trval zajisté více okamžiků, uváží-li se jednotlivé pokusy a počiny, jimiž obžalovaný snažil se svého cíle dosáhnouti. Určitá minimální doba omezování osobní svobody není ostatně podmínkou skutkové povahy podle Šu 93 tr. zák. Na každý způsob byla však v daném případě kratší doba omezování svobody nahrazena intenzitou omezování, uváží-li se jednak, že obžalovaný dle zjištění rozsudku držel napadenou pevně, tiskl ji do peřin, držel ji rukou ústa, jednak že se jednalo o děvče teprve 16tileté a o útok se strany nevlastního otce, tedy osoby stojící k ohrožené v bližším poměru a o útok, podniknutý osobou povahy hrubé a nalézající se nad to ve stavu podnapilosti a tudíž náchylnou k násilnostem. Napadená bránila se také vši silou proti útoku, křičela a byla celá rozčilená. Dle toho je právní posouzení bezvadné a není opodstatněna výtká neúplnosti zjištění, poněvadž soudem zjištěný stav skutkový stačí plně ku spolehlivému posouzení věci. Zmateční stížnost postrádá dále v rozsudku zjištění, že obžalovaný byl jednal v úmyslu, svou dceru Cecilii omezovati v její svobodě, pokud se týče, popírá existenci takového úmyslu jednak z té příčiny, že obžalovaný byl odsouzen pro zločin podle Šu 132 tr. zák., takže prý jeho úmysl nemusil směřovati k omezení svobody, jednak proto, že, bylo-li omezení svobody jen prostředkem ku spáchání jiného deliktu, není tu prý zločinu podle Šu 93 tr. zák. Stížnost je bezpodstatna. Zločin podle Šu 93 tr. zák. dlužno přičítati, jakmile si byl pachatel při svém úmyslném počínání vědom předsevzatého omezování svobody a jeho bezprávnosti. Toto vědomí obžalovaného nevyloučil však nalézací soud a také vyloučiti nemohl, poněvadž je zjištěno, že napadená kladla tak tuhý odpor, že se obžalovanému ani nepodařilo odpor ten zlomit. Vůči takto uzpůsobenému odporu nelze za to míti, že obžalovaný o vážnosti odporu snad pochyboval a z této příčiny protiprávnost omezování svobody nepoznal a si neuvědomil. Konečný účel pak, který obžalovaný svým jed-

náním sledoval, nemůže arci zrušiti odpovědnost za omezování osobní svobody, jehož mělo býti použito jako prostředku k dosažení onoho účelu. Z toho, jakož i hledě k předpisu Šu 34 tr. zák., je patrné, že současná trestnost podle Šu 132 tr. zák. nevylučuje ještě nikterak přičitatelnost jednání podle Šu 93 tr. zák. i po stránce subjektivní. Odsouzení obžalovaného podle Šu 93 tr. zák. odpovídá proto stavu věci i zákonu.

Co se tkne výroku, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem Šu 132 tr. zák., je zmateční stížnost částečně důvodná. V nepravu jest arci potud, pokud popírá, že mezi obžalovaným a jeho nevlastní dcerou nebyl poměr, v Šu 132 tr. zák. předpokládáný. Dle spisů a zjištění rozsudku je Cecilie nevlastní dcerou obžalovaného, bydlela s ním ve směrdatné době ve společné domácnosti a bylo jí tehdy šestnáct let. Již vzhledem k svému mladistvému věku měla v době činu zapotřebí ochrany a vedení jak po stránce tělesné, tak i v ohledu mravním. Povinnost, poskytovat jí obého, spadala dle poměrů na obžalovaného jakožto hlava domácnosti, aniž bylo třeba, by zvláštním formálním aktem nezletilá Cecilie byla dohledu obžalovaného svěřena. Poměr, odpovídající za daných okolností pojmu svěřením ve smyslu Šu 132 tr. zák., založen byl fakticky již tím, že matka svou nezletilou dceru přivedla do své nové, s obžalovaným společné domácnosti. Tím vzešly pro obžalovaného jakožto hlavu domácnosti podmínky autoritativního postavení, zavazujícího ho ku zvláštním povinnostem oproti osobám, autoritě jeho podřízeným, i znamená svedení nezletilé nevlastní dcery, ve společné domácnosti žijící, proto již samo sebou ono porušení povinností k pohlavní mravnosti, jež trestá se dle zvláštního předpisu Šu 132 tr. zák. S hlediska zákona je nezávažno, zda obžalovaný dozor a výchovu skutečně vykonával; stačí naopak, že povinnost jeho k tomu zde byla.

V právu je naproti tomu zmateční stížnost, pokud uplatňuje, že v tomto případě nejde o dokonaný, nýbrž jen o nedokonaný zločin podle Šu 132 tr. zák., neboť dokonaným je svedení ke smilstvu, když se svedení podařilo, to jest, když svedená osoba trpěla smilný čin, na ní předsevzatý; byl-li smilný útok odvrácen, dlužno pachateli přičítati jen pokus. V tomto případě ztroskotalo spáchání obžalovaným zamýšleného smilného činu, soulože, o energický odpor napadené, takže obžalovanému padá k vině pouze pokus zločinu podle §§ 8 a 132 tr. zák. Počiny, jichž obžalovaný použil, měly sloužiti jako prostředky k docílení smilného činu, jímž dle zjištěného stavu věci a dle výroku obžalovaného, by ohrožená »mu byla po vůli«, měla býti nemanželská soulož. Prostředkem ku svedení mohou býti nejen lichocení, sliby, nebo podněcování smyslnosti, nýbrž také použití násilí, pokud se jím má osoba napadená učiniti povolnou a tím docíliti spáchání nebo trpění smilného činu. Arci nesmí násilí to jíti tak daleko, by vylučovalo volnost sebeurčení svádené osoby, poněvadž svedení předpokládá vždy dobrovolné přistoupení svedené osoby ku smilnému jednání. Pokud tedy zmateční stížnost míní, že použití násilí nemožno považovati za prostředek ku svedení, takže v činu obžalovaného nelze spatřovati ani zločin nedokonaného svedení ke smilstvu, je stížnost na omylu, nehledíc ani k tomu, že se obžalovaný podle zjištění soudu nalézacího, — ovšem na jiném

místě uvedeného, — pokusil, přiměti svou nevlastní dceru k nemanželské souloži i jiným prostředkem, slibuje jí totiž vše možné, bude-li mu jen povolnou. Bylo proto zmateční stížnost, pokud napadá výrok, odsuzující obžalovaného pro zločin Šu 93 tr. zák. a přestupek Šu 411 tr. zák. zavrhnouti; pokud však napadá výrok, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem dokonáného svedení ke smilstvu, bylo jí vyhověti, rozsudek v tomto výroku a následkem toho i ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisejících jako zmatečný zrušiti a uznati obžalovaného vinným toliko zločinem nedokonáného svedení ke smilstvu podle §§ů 8 a 132 tr. zák.

Čís. 1591.

Opomenutím návrhů ve smyslu Šu 263 první a druhý odstavec tr. ř. zaniká právo veřejného obžalobce ku stíhání pro trestný čin, při hlavním přelíčení obžalovaným nově spáchaný, předpokládajíc ovšem, že spáchaní trestného činu bylo veřejným obžalobcem skutečně postřehnuto.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1924, Zm I 1/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 23. listopadu 1923, jímž byl obžalovaný podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro zločin, uvedený v Šu 99 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnosti státního zastupitelství nelze upřiti oprávnění, pokud uplňuje důvod čís. 4 Šu 281 tr. ř. Po skutkové stránce jde o tento děj: Dne 17. září 1923 konalo se u krajského soudu v Českých Budějovicích hlavní přelíčení proti Vojtěchu S-emu a spol. pro zločin krádeže a skončilo právoplatným rozsudkem. Dne 21. září 1923 učinila policie u státního zastupitelství proti Vojtěchu S-ému nové trestní oznámení, jímž byl obviněn, že v průběhu právě zmíněného hlavního přelíčení vyhrožoval přítomnému policejnímu detektivu Vojtěchu J-ovi — se zařatými pestmi — slovy: »Počkej, ty všiváku, já se ti pomstím«, a uvedl ho úmyslně v důvodný strach a nepokoj, ježto J. koná často noční pochůzky, při nichž by mu S-ý, kterého již několikrát pro krádeže udal a který tedy jest proti němu zaujat, snadno mohl z pomsty na těle ublížiti. Protokol o hlavním líčení neobsahuje o této příhodě zmínky. Na základě uvedeného trestního oznámení podalo státní zastupitelství dne 29. září 1923 na Vojtěcha S-ého obžalobu pro zločin podle Šu 99 tr. zák. Při hlavním přelíčení o obžalobě té, dne 23. listopadu 1923 konaném, seznali průvodní svědkové J. a V., že S-ý za hlavního přelíčení dne 17. září 1923 — sedě v předu na lavici obžalovaných — pojednou se otočil do zadu, kde seděl J., a dívaje se na něho, vyhrožoval mu pomstou; J. pak vyličil také okolnosti, které způsobily,